Lietas Nr. C28445311
Lietas arhīva Nr. C-1132-13/8

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2013.gada 10.oktobrī

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa

tiesnese I.Risberga,

ar sekretāri N.Ļisicku,

izskatot atklātā tiesas sēdē civillietu akciju sabiedrības „BigBank" maza apmēra prasībā par naudas piedziņu pret /pers. A/,

konstatēja:

2011.gada 14.novembrī akciju sabiedrība „BigBank" cēla Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā maza apmēra prasību par naudas piedziņu pret /pers. A/

Prasības pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar 2007.gada 16.jūnijā noslēgto līgumu Nr.0711081/46pp atbildētājs /pers. A/ saņēma no AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" aizdevumu Ls 500,00 apmērā, ar procentu likmi 24,99% gadā no aizdevuma summas, ar pienākumu atmaksāt aizdevuma summu un procentus aizdevuma līguma maksājuma noteiktajā kārtībā.

2010.gada 31.decembrī starp AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" un AS „Bigbank" tika noslēgts Biznesa pārdošanas līgums Nr.6.2.3/1, saskaņā ar kura nosacījumiem AS „Bigbank" uzņēmuma pārejas rezultātā ir kļuvusi par aizdevuma līguma Nr.0721768/55bb pusi, pilnībā aizstājot AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" un pārņemot tās tiesības un pienākumus pilnā apmērā. Atbilstoši Biznesa pārdošanas līguma 2.3.punktam iepriekš minētā aizdevuma līguma kreditora tiesības un pienākumi tiek īstenoti AS „Bigbank" Latvijas filiāles personā.

Atbildētājs /pers. A/neveica maksājumus aizdevuma līgumā paredzētajā kārtībā. Pamatojoties uz aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 6.5.punktu atbildētājam ir noteikts pienākums par maksājuma grafikā noteikto maksājumu atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu maksāt līgumsodu 0,5% apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu.

Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 5.1.1.punktu, gadījumā, ja maksājumu kavējuma dienu skaits kopā ir vismaz 30 dienas, aizdevējam ir tiesības pirms termiņa vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma un veikt tūlītēju parāda atmaksu, bet saskaņā ar 5.2.punktu aizņēmējam šādā gadījumā ir pienākums nekavējoties samaksāt aizdevējam nesamaksāto līgumsodu, neatmaksātos procentus un aizdevuma summu.

Bez tam, saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu punktu 6.3., šāda nosacījuma iestāšanās gadījumā aizņēmējam ir pienākums nekavējoties samaksāt aizdevējam līgumsodu 25% apmērā no neatmaksātās aizdevuma summas. Prasītājs šo līgumsoda punktu nepiemēro.

Tā kā atbildētājs nebija izpildījis savu saistību un maksājuma termiņa nokavējums pārsniedz 30 dienas, prasītājs vienpusēji atkāpās no līguma un pieprasīja no atbildētāja parāda samaksu, kas tika noformēts rakstveidā brīdinājuma formā un nosūtīts atbildētājam ierakstītā vēstulē 2008.gada 9.jūlijā. Brīdinājumā prasītājs lūdz atbildētāju izpildīt savu saistību septiņu dienu laikā.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 8.2.punktu jebkāds paziņojums uzskatāms par nodotu otrai pusei, ja pagājušas trīs dienas, kopš tas nodots pasta iestādē un nosūtīts ar ierakstītu sūtījumu uz adresi, kas norādīta līgumā, tādēļ augstāk minētā parāda samaksas termiņš beidzas 2008.gada 19.jūlijā, bet, neskatoties uz minēto brīdinājumu, līdz pat šī pieteikuma parakstīšanas brīdim atbildētājs savas saistības nav izpildījis.

Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 6.4.punktu, atbildētājam ir noteikts pienākums kopējā parāda samaksas kavējuma gadījumā maksāt līgumsodu 0,5% apmērā no neatmaksātās aizdevuma summas daļas par katru samaksas kavējuma dienu līdz visas parāda summas pilnīgai samaksai, līdz ar to līgumsods par katru kopējā parāda samaksas kavējuma dienu sastāda Ls 1,88, kas kopā par1201 kavētām kopējā parāda samaksas dienām ir Ls 1202,88. Prasītājs, vadoties pēc labas ticības principa, labprātīgi to samazinājis līdz Ls 278,01

Līdz ar to atbildētāja parāda summa uz šī pieteikuma parakstīšanas brīdi sastāda Ls 753,92, kas sastāv no neatmaksātās aizdevuma

pamatsummas Ls 376,96; nesamaksātajiem procentiem par laika posmu no 2008.gada 21.februāra līdz 2008.gada 9.jūlijam Ls 56,14; līgumsoda saskaņā ar 6.4.,6.5.punktiem Ls 320,82.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1720., 1722., 1756.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765., 1943.un 1945.pantu, prasītājs lūdz tiesu piedzīt no Atbildētāja parādu Ls 753,92, kas sastāv no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas Ls 376,96, nesamaksātajiem procentiem par laika posmu no 2008.gada 21.februāra līdz 2008.gada 9.jūlijam Ls 56,14 un nesamaksātā līgumsoda saskaņā ar 6.4., 6.5.punktiem kopā Ls 320,82; samaksātos tiesāšanās izdevumus; norādīt spriedumā uz prasītāja tiesībām saņemt 6% gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta noteikumiem 2011.gada 22.novembrī uz Atbildētājas dzīvesvietu tika izsūtīts prasības pieteikums ar lūgumu 30 dienu laikā no prasības pieteikuma saņemšanas dienas iesniegt tiesā rakstveida paskaidrojumus. Minētajā termiņā Atbildētājas paskaidrojumi tiesā nav saņemti. Bez tam, tiesa konstatē, ka no pasta iestādes tiesas dokumenti saņemti atpakaļ ar norādi, ka adresāts nav saņēmis sūtījumus, pasta iestādē beidzies sūtījuma glabāšanas laiks.

2012.gada 3.janvārī tika nolemts akciju sabiedrības „Bigbank" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu nolikt izskatīšanai tiesas sēdē uz 2013.gada 10.oktobri plkst.10:00. Par lietas izskatīšanu datuma tika paziņots prasītājam un atbildētājai.

Prasītāja pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies. Tiesā 2013.gada 1.oktobrī saņemts iesniegums ar lūgumu lietu skatīt bez prasītāja pārstāvja klātbūtnes, prasību lūdz apmierināt, kā arī piedzīt no atbildētāja sludinājuma publikācijas izdevumus.

Atbildētāja /pers. A/uz tiesas sēdi nav ieradusies. Par tiesas sēdi Atbildētājam paziņots saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta pirmās un piektās daļas noteikumiem, 2012.gada 3.janvārī nosūtot tiesas pavēsti ierakstītā pasta sūtījumā uz prasības pieteikumā norādīto Atbildētāja dzīvesvietu. Sūtījumi atgriezti atpakaļ tiesā ar norādi, ka beidzies tā glabāšanas laiks. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 59.panta pirmo daļu, atbildētājs uz tiesas sēdi aicinātas ar sludinājumu laikrakstā „Latvijas Vēstnesis", kas publicēts 2013.gada 5.septembrī laikraksta laidienā Nr.173

Tiesa atzīst, ka prasītājam un atbildētājam par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktā kārtībā un saskaņā ar 156.panta pirmo daļu lietas izskatīšana iespējama bez pušu klātbūtnes.

M o t īv u d a ļ a

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un prasības pieteikumā norādītos apstākļus, tiesa atzīst, ka prasība ir daļēji pamatota un apmierināma daļā.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atbildētājs nav izmantojis savas Civilprocesa likuma 74.pantā paredzētās tiesības – nav ieradies uz tiesas sēdi, nav sniedzis paskaidrojumus, nav cēlis iebildumus pret prasību un nav apstrīdējis prasības pieteikumā minētos faktus, līdz ar to secināms, ka viņam nav pamatotu iebildumu pret prasību, un atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta piektajai daļai prasības pieteikumā norādītie fakti atzīstami par pierādītiem.

Pušu līgumiskās attiecības pierāda 2007.gada 16.jūnija Aizdevuma līgums Nr.0711081/46pp, kas noslēgts starp AS „Baltijas Izaugsmes grupa" un /pers. A/. Saskaņā ar minēto līgumu, Atbildētājs saņēmis aizdevumu Ls 500 apmērā, ar atmaksas termiņu uz 24 mēnešiem. Savukārt Aizdevuma līguma 7.1.punkts nosaka, ka līgums ir spēkā no tā parakstīšanas dienas līdz pilnīgai pušu saistību izpildei.

Tiesa atzīst, ka Aizdevuma līgums noslēgts atbilstoši Civillikuma prasībām un ir saistošs abām pusēm. Lietā nepastāv strīds parlīgumanosacījumiem un par to, ka no aizdēvēja (AS „Baltijas Izaugsmes Grupa") puses līgums ir izpildīts, kā arī par to, ka Prasītājam (AS „Bigbank") ir prasījuma tiesības pret Atbildētāju.

Tiesa konstatē, ka puses ir vienojušās par darījuma būtiskajām sastāvdaļām, ar nolūku savstarpēji saistīties un saskaņā ar Civillikuma 1533.pantu šis līgums uzskatāms par galīgi noslēgtu un atzīstams par tiesīgu. Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek par pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillikuma 1828.pantā norādīts, ka, ja izpildījumam ir noteikts laiks, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu. Saskaņā ar Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu. Turklāt, Civillikuma 1943.pants paredz, ka aizņēmējam jāatdod tādai pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš ir saņēmis, bet šā likuma 1838.pants nosaka to, ka samaksas izdarīšana jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Prasītājs 2008.gada 9.jūlijā nosūtījis Atbildētājam paziņojumu par vienpusēju atkāpšanos no līguma un par parādsaistībām , dodot termiņu līdz 2008.gada 16.jūlijam nomaksāt šo summu savu saistību izpildei Tiesai nav pamata apšaubīt, ka Atbildētājs nav veicis parāda apmaksu pēc Prasītāja nosūtītā paziņojuma, kā arī nav nokārtojis savas saistības pret Prasītāju līdz lietas izskatīšanai tiesā pēc būtības, tādejādi ir pielaidis parāda samaksas nokavējumu.

Lai gan līgumā noteikts, ka līgums izbeidzas līdz ar visu no līguma izrietošo saistību izpildi, tiesa uzskata, ka Prasītājam ir tiesības prasīt atbildētājam izpildīt visas līguma saistības pirms termiņa, jo prasītājs ir izmantojis savas noteikumu 5.punktā pielīgtās tiesības

un vienpusēji atkāpies no līguma.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, to, ka samaksa ir izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Tiesā nav iesniegti dokumenti, kas apliecinātu, ka Atbildētājs ir veicis pilnu vai daļēju aizdevuma atmaksu. Līdz ar to no Atbildētāja par labu Prasītajam piedzenama neatmaksātā aizdevuma pamatsumma Ls 376,96 apmērā.

Civillikuma 1756.pantā noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Saskaņā ar Civillikuma 1764.pantu, visādos mantiskos darījumos un aktos, kas nodibina pienākumu maksāt procentus, atļauts nolīgt procentus, kuru apmēru var noteikt līdzēji savstarpēji vienojoties.

Atbilstoši lietā esošam parāda aprēķinam un Līguma pamatnoteikumos noteiktajai procentu likmei –24,99% gadā no aizdevuma summas, kavēto procentu par kredītlimita izmantošanu apmērs pēc prasītāja aprēķina sastāda Ls 56,14. Kā redzams no aprēķina, lietošanas procenti aprēķināti par periodu no 2008.gada 21.februāra līdz 2008.gada 9.jūlijam, t.i., līdz brīdim, kad prasītājs vienpusēji atkāpies no noslēgtā aizdevuma līguma.

Civillikuma 1720.panta 2.punktā noteikts, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Atbilstoši lietā esošajam parāda aprēķinam un saskaņā ar Līguma 6.4.un 6.5.punktu un AS „Bigbank" Vispārējiem darījuma noteikumiem, prasītājs par maksājumu kavējumu aprēķinājis līgumsodu Ls 1202,88 apmērā, bet samazināts līdz 320,82 No aprēķina redzams, ka saskaņā ar aizdevuma līguma 6.5.punktu līgumsods aprēķināts par periodu no 2008.gada 21.februāra līdz 2008.gada 9.jūlijam un tas sastāda Ls 56,11.

Savukārt saskaņā ar aizdevuma līguma 6.4.punktu, par laika periodu no 2008.gada 20.jūlija līdz 2011.gada 2.novembrim prasītājs aprēķinājis līgumsodu Ls 1202,88 apmērā, kuru ir samazinājis līdz summai Ls 278,01.

Prasītājs ir izmantojis sev pielīgtās tiesības lauzt līgumu pirms termiņa, kas pierādīts ar lietā esošo /pers. A/ adresēto 2008.gada 9.jūlija prasītāja brīdinājumu par vienpusēju atkāpšanos no līguma. Līgumam izbeidzoties pirms termiņa zūd arī līgumiskais pamats pielīgto procentu un līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai atbilstoši līguma nosacījumiem, jo nav nekāda tiesiska pamata to piemērošanai pēc līguma izbeigšanās. Civillikuma izpratnē pielīgtie procenti ir noteikums, kas noteikts ar pušu pausto gribu un ir nesaraujami saistīts ar spēkā esošu līgumu. Līgums ir izbeigts ar brīdi, kad tiesīgā puse paziņo par atkāpšanos. Ir iespējams strīds tiesā par atkāpšanās pamatotību, taču, ja pamats atkāpties tiek konstatēts, tadlīgumsuzskatāms par izbeigtu nevis tiesas sprieduma taisīšanas brīdī, bet atkāpšanās brīdī, kas attiecīgi ņemams vērā pie procentu un līgumsoda aprēķina.

No iepriekš norādītā izriet, ka vairs nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušālīgumanoteikumus par pielīgtajiem procentiem un līgumsodu, tādējādi prasītāja nepamatoti par līgumsoda aprēķināšanas periodu norādījusi laiku līdz 2011.gada 2.novembrim.

Prasītājam ir tiesības saņemt kredīta nedzēsto pamatsummu, kā arī procentus un līgumsodu, kas uzkrājušies līdzlīgumaizbeigšanas brīdim, un tā kā tas ir kapitāls, kas atrodas pie citas personas – tad nolīgumaizbeigšanas brīža arī likumiskos procentus saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu. (sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 30.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-644/2013).

Tātad no līguma izbeigšanas dienas prasītājam sakarā ar nokavējumu atbilstoši Civillikuma 1652., 1765.un 1759.pantam rodas tiesības aprēķināt un lūgt tiesu piedzīt likumiskos procentus – 6% gadā.

No /pers. A/ adresētā prasītāja brīdinājuma par vienpusēju atkāpšanos no līguma redzams, ka 2008.gada 9.jūlijā prasītājs vienpusēji ir paziņojis par atkāpšanos no līguma, tātad 2008.gada 9.jūlijs uzskatāms par līguma izbeigšanas datumu.

No parāda aprēķina redzams, ka nesamaksātie procenti aprēķināti par laiku posmu no 2008.gada 21.februāra līdz 2008.gada 9.jūlijam Ls 56,14 apmērā.

Tiesa atzīst, ka Atbildētājai ir pienākums maksāt līgumsodu par līgumsaistību izpildes nokavējumu, kas atrunāts Līguma 6.5.punktā un AS „Bigbank" Vispārējos darījuma noteikumos. Ņemot vērā, ka Atbildētājs nav pildījis savas ar līgumu uzņemtās saistības un ir pārkāpis tā noteikumus, turklāt Līguma saistības, tajā skaitā līgumsodu maksājumi, viņam ir saistoši, tad no Atbildētāja par labu Prasītājam piedzenams pielīgtais līgumsods, kas atbilstoši Prasītāja aprēķinam par periodu līdz līguma laušanai sastāda Ls 42,81.

No iesniegtā parāda aprēķina redzams, ka prasītāja par periodu pēc vienpusējas atkāpšanās no līguma, ir lūgusi piedzīt līgumsodu Ls 278,01 (par periodu no 2008.gada 20.jūlija līdz 2011.gada 2.novembrim). Tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami likumiskie procenti – 6 gadā par laika posmu no 20.07.2008. līdz 02.11.2011. Ls 74,36.

Tiesa atzīst, ka no Atbildētāja ir piedzenams pamatparāds Ls 376,96 apmērā, nesamaksātie procenti par laika posmu no 2008.gada 21.februāra līdz 2008.gada 9.jūlijam Ls 56,14 apmērā, līgumsods par periodu līdz 2008.gada 9.jūlijam Ls 42,81 apmērā, likumiskie procenti par laika posmu no 2008.gada 20.jūlija līdz 2011.gada 2.novembrim Ls 74,36, kopā Ls 550,27.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu sprieduma rezolutīvajā daļā norādāmas prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6 % gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Tā kā prasība ir apmierināta daļā par Ls 550,27 piedziņu, no Atbildētājas par labu Prasītājai piedzenama valsts nodeva Ls 82,54 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30, un ar publikāciju laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" saistītie izdevumi Ls 12,22 (Ls 11,00 + Ls 1,22), kopā Ls 98,06.

Civilprocesa likuma 204^1.pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu,

tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 97., 189.-195., 204.[1], 250.[25]pantu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai „Bigbank", reģistrēta Igaunijas komercreģistrā ar reģistrācijas numuru 10183757, parādu Ls 376,96, procentus par laika posmu no 2008.gada 21.februāra līdz 2008.gada 9.jūlijam Ls 56,14, līgumsoda par periodu līdz 2008.gada 9.jūlijam Ls 42,81, likumiskos procentus par laika posmu no 2008.gada 20.jūlija līdz 2011.gada 2.novembrim Ls 74,36, tiesas izdevumus Ls 98,06, kopā Ls 648,33 (seši simti četrdesmit astoņi lati, 33 santīmi).

Sprieduma labprātīgas izpildes termiņu noteikt 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Noteikt AS „Bigbank", reģistrēta Igaunijas komercreģistrā ar reģistrācijas numuru 10183757, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2013.gada 10.oktobra – Latvijas Republikas Augstākās Tiesas Senāta Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese I.Risberga